

δ: για τα παιδιά

ΤΗΣ ΜΑΡΙΖΑΣ ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ

Γράφοντας για νέους και για τους νέους...

Η νεανική ηλικία έχει πολλές επιμέρους περιόδους, καθεμιά με τα δικά της χαρακτηριστικά: των κοριτσιών που είναι πιο ώριμα, των αγοριών που καθυστερούν λίγο σε σχέση με τα κορίτσια, τους νέους ενηλίκους που πλησιάζουν στους μεγάλους... άρα τι θα πει εφηβικό μυθιστόρημα και για ποιους ακριβώς; Εφηβικά είναι τα βιβλία που ασχολούνται με προβλήματα και τους προβληματισμούς της όποιας εφηβικής ηλικίας και έχουν ήρωες εφήβους, όπως τα *Στη διαπασών* (Παπαθεοδώρου, Καστανιώτης) και *Υαίνες* (Μανδηλαράς, Πατάκης); Ή μήπως είναι η δική μας ματιά και η προσπάθεια ερμηνείας καταστάσεων που αφορούν τους εφήβους; Ακραία δείγματα το *Ας μιλήσουμε για τον Κέβιν* (Λάιονελ Σράιβερ, Μεταίχμιο) όπου μέσα από την αφήγηση της μητέρας διαγράφεται η προσωπικότητα του νεαρού δολοφόνου, και το πρόσφατο, *Άγρια παιδιά* (Στίβεν Κέλμαν, Μεταίχμιο) που εικονογραφεί πιστά τη νεανική παραβατικότητα η οποία ενδημεί στις μεγαλουπόλεις και ταρακουνάει την κοινωνική τάξη; Μπορούν οι έφηβοι να διαβάσουν τα δύο παραπάνω μυθιστορήματα; Πόσο βαθιά μπορεί να μπει ο συγγραφέας; Ποια πλευρά να πιάσει; Μόνο ό,τι έχει σχέση με κοινωνικά θέματα ή μπορεί να αφεθεί και να γράψει ευχάριστες καθημερινές ιστορίες;

Άκουσα μια εκπαιδευτικό να λέει σε ένα σεμινάριο για τη λογοτεχνία στο σχολείο: «Στην τάξη μου, Β' Γυμνασίου, με ρώτη-

σαν γιατί όλα τα βιβλία που προτείνω είναι τόσο θλιβερά. Δεν βρήκα όμως κάτι πειστικό να τους απαντήσω!»

Ας διαβάσουμε τι προτείνουν οι δημιουργοί, εάν απαντούν και πώς στο ερώτημα. Ο κοινωνικά ευαίσθητος Μάνος Κοντολέων απαντά γράφοντας ανθρώπινα για τα δύσκολα της ζωής –θυμηθείτε το *Μια ιστορία του Φιοντόρ* για τους οικονομικούς μετανάστες. Στο *Δε με λένε Ρεγίνα...* Άλεχ με λένε γράφει για τη σεξουαλική εκμετάλλευση των νέων σε μια κοινωνία που αξίες και δικαιώματα έχουν διαρραγεί από τον πόλεμο και οδηγεί σε κανιβαλισμό για την επιβίωση και ευθύνες ασήκωτες για τους ώμους τους. Δύο παράλληλες ιστορίες, από την πλευρά του κοριτσιού και του αγοριού, καθρέφτης ο ένας του άλλου, που μπαίνουν στο κύκλωμα της πορνείας για να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στα νέα δεδομένα που ορίζουν τη ζωή τους σε συνθήκες που τα ξεπερνούν. Η πορεία τους προς την εξαθλίωση κοινή, κορυφώνεται μέσω της επανάληψης των ίδιων λόγων, βλεμμάτων και κινήσεων που παγιδεύουν τα θύματα. Ακραίες καταστάσεις, οπωσδήποτε υπαρκτές και το παιχνίδι χαμένο! Αρκεί μια βόλτα στο κέντρο της Αθήνας, πολύ κοντά μας. Ο Κοντολέων είναι από τους συγγραφείς που σπάνια έχουν ψυχογραφήσει με τόση ευαισθησία και αποχρώσεις τους χαρακτήρες των ηρώων σε μυθιστόρημα για εφήβους.

Το στυλ της Τζάκλιν Ουίλσον είναι εντελώς διαφορετικό, όπως στο μυθιστόρημα